

Editöre Mektup Yanıt

Response to Letter to the Editor

© Banu Bozkurt*, © Sait Eğrilmez**, © Tomris Şengör***, © Özlem Yıldırım****, © Murat İrkeç*****

*Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, Konya, Türkiye

**Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

***İstanbul Bilim Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

****Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, Mersin, Türkiye

*****Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Beuy ve Wiwanitkit'e makalemize gösterdikleri nazik ilgi¹ ve göz hekimleri arasında mesleklerini icra ederken karşılaştıkları COVID-19 enfeksiyonu riski hakkındaki görüşlerini paylaştıkları için teşekkür ederiz. Yazarlar, literatürde göz hekimlerinde COVID-19 enfeksiyonu geliştiğini bildiren bir rapor olmadığını belirtmiş ve buradan yola çıkarak göz hekimlerinin kendilerini çok iyi korudukları ya da göz hastalıkları servislerinin, diğer tıbbi servislere göre daha az risk taşıdığı sonucuna varmışlardır. Ancak, perspektif yazımızda belirttiğimiz gibi, Aralık ayı sonlarında hastalığı ilk olarak fark eden ve dünyayı alarma geçiren Li Wenliang, Wuhan'da çalışan bir göz hekimiydi ve bir glokom hastasıyla temas sonrası Ocak ayı başlarında enfekte olmuş ve 7 Şubat'ta hayatını kaybetmişti.²⁻³ Ailesinin diğer üyelerinde de COVID-19 görülmüş, ancak ailede başka ölüm bildirilmemiştir. Yakın zamanda Qiao ve ark. tarafından "Çin'in Wuhan Bölgesinde Semptomatik COVID-19 Göz Hastalıkları Çalışanları" başlıklı bir makale 18 Nisan 2020 tarihinde çevrimiçi olarak yayınlanmıştır.⁴ Bu çalışmada, Wuhan bölgesindeki hastanelerde göz hastalıkları kliniklerinde çalışan sağlık çalışanlarına, semptomatik COVID-19 insidansını araştırmak için bir anket gönderilmiştir. Anket, 29 Şubat 2020 tarihine kadar semptomatik COVID-19 tanısı alan 28 göz hastalıkları çalışanına ve olgu(lar)ın görüldüğü her göz hastalıkları kliniğinden rastgele seçilen 90 kontrol katılımcısına gönderilmiştir. COVID-19 tanısı alan ve pulmoner semptomların izlendiği toplam 10 hastaneden 28 göz hastalıkları çalışanı

arasında 14 göz hekimi, 12 göz hastalıkları hemşiresi ve 2 göz hastalıkları teknisyeni yer almaktadır. İki katılımcı anketi yanıtlamamıştır; bunlardan biri kaybedilmiş ve diğeri ise veri toplama süresince entübe durumda kalmıştır. Kaybedilen 3 kişi de aynı hastanede çalışan göz hekimleridir. COVID-19 tanısı doğrulanmış göz hastalıkları çalışanlarından sadece 5'inin (%17,9) aile bireylerinde semptomatik COVID-19 saptanmıştır ki bu da hastaların çoğunda virüsün aile bireylerinden bulaşmadığı anlamına gelmektedir. On hastanenin göz hastalıkları çalışanları arasında semptomatik COVID-19'un genel insidansı %2,52 olarak bulunmuştur. Çin Kızılhaç Vakfı ve Wuhan Sağlık Komisyonu'ndan⁵⁻⁶ elde edilen veriler ışığında, 10 hastanenin tüm sağlık çalışanları arasında tahmini COVID-19 insidansı %2,27'dir (31367'de 713), bu da semptomatik COVID-19 riskinin göz hekimleri ve diğer sağlık çalışanları arasında benzer olduğu anlamına gelmektedir. Bu bulgulara dayanarak, göz hekimleri arasında hastalığın nadir olduğunu veya göz hastalıkları servislerinin diğer tıbbi servislere göre daha az risk taşıdığını söyleyemeyiz.

Qiao ve ark.⁴ ayrıca göz muayeneleri ve ameliyatlarının sadece acil durumlarda yapılması, şehir bazında karantina, klinikte çalışırken uygun kişisel koruyucu ekipmanların kullanımı ve el hijyenine dikkat edilmesi gibi önlemlerin uygulanmasından sonra SARS-COV2 ile enfekte olan sağlık çalışanı sayısının önemli ölçüde azaldığını bildirmiştir ki, bu öneriler göz hekimlerine yönelik tavsiyelerimize benzerdir.¹

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Banu Bozkurt, Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, Konya, Türkiye

E-posta: drbanubozkurt@yahoo.com **ORCID-ID:** orcid.org/0000-0002-9847-3521

Geliş Tarihi/Received: 19.05.2020 **Kabul Tarihi/Accepted:** 19.05.2020

Cite this article as: Bozkurt B, Eğrilmez S, Şengör T, Yıldırım Ö, İrkeç M. Response to Letter to the Editor. Turk J Ophthalmol. 2020;50:198-199

Hakem Değerlendirmesi: Editörler kurulu tarafından değerlendirilmiştir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar tarafından çıkar çatışması bildirilmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar tarafından finansal destek almadıkları bildirilmiştir.

Kaynaklar

1. Bozkurt B, Eğrilmez S, Şengör T, Yıldırım Ö, İrkeç M. The COVID-19 Pandemic: Clinical Information for Ophthalmologists. Turk J Ophthalmol. 2020;50:59-63.
2. Coronavirus kills Chinese whistleblower ophthalmologist. (2020) American Academy of Ophthalmology. <https://www.aao.org/headline/coronavirus-kills-chinese-whistleblower-ophthalmol>. Accessed 15 Feb 2020
3. Green A, Li Wenliang. The Lancet. 2020;395:682.
4. Qiao C, Zhang H, He M, Ying G, Chen C, Song Y, Oatts J, Liu Z, Xing Y, Xiao Z, Ke M, Ye Y, Chen X, Luo J, Han Y, Wang N. Symptomatic COVID-19 in Eye Professionals in Wuhan, China. Ophthalmology. 2020 Apr 18 doi: 10.1016/j.ophtha.2020.04.026
5. Chinese Red Cross Foundation Byte beat humanitarian aid fund for medical workers. <https://new.crcf.org.cn/> Accessed March 23, 2020.
6. Wuhan Health Commission Health development bulletin of Wuhan City 2018. <http://wjw.wuhan.gov.cn/upload/file/20191205/1575536693972018707.pdf> Accessed March 23, 2020.